

สิทธิมนุษยชนศึกษาใน การศึกษานอกระบบ

บทเรียนจากโครงการสิทธิมนุษยชน ศึกษาภาคปฏิบัติ

ความเป็นมาของโครงการสิทธิมนุษยชนศึกษาภาคปฏิบัติ

โครงการสิทธิมนุษยชนศึกษาภาคปฏิบัติ (The Rights Education Action Programme- REAP) คือโครงการสิทธิมนุษยชนศึกษานานาชาติระยะยาว 10 ปี ซึ่งริเริ่มโดยองค์การแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล นอร์เวย์ และโครงการสิทธิมนุษยชนศึกษาภาคปฏิบัติยังได้นำไปดำเนินการโดยองค์การแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลในประเทศอิสราเอล, มาเลเซีย, มอลโดวา, โมร็อกโก, โปแลนด์, รัสเซีย, สโลวีเนีย, แอฟริกาใต้, ไทยและตุรกี ภายหลังจากประเมินความต้องการของพื้นที่ องค์การภาคีในโครงการสิทธิมนุษยชนศึกษาภาคปฏิบัติจะเลือกประเด็นสิทธิมนุษยชนเฉพาะซึ่งมีความเกี่ยวข้องเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและบริบทสิทธิมนุษยชนในประเทศ จุดมุ่งหมายสำคัญของโครงการสิทธิมนุษยชนศึกษาภาคปฏิบัติคือการอบรมเรื่องสิทธิมนุษยชนศึกษาให้กับ “แกนนำ” ซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทและตำแหน่งหน้าที่ในสังคม รวมทั้งมีอิทธิพลทางความคิดแก่ผู้คนกลุ่มใหญ่ของสังคม ด้วยกระบวนการของโครงการสิทธิมนุษยชนศึกษาภาคปฏิบัตินี้ องค์การภาคีจะสามารถสร้างผลกระทบด้านบวกและช่วยส่งเสริมเป้าหมายของแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลในการสร้างวัฒนธรรมสิทธิมนุษยชนให้เกิดขึ้นแพร่หลายนั้นสัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้น

สิทธิมนุษยชนศึกษาใน การศึกษานอกระบบ

องค์การแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลริเริ่มโครงการสิทธิมนุษยชนศึกษาขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเสริม

© Amnesty International

นักขับเคลื่อนนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนร่วมตัวกันสนับสนุนกิจกรรม Amnesty International's 16 Days of Activism (สิบหกวันแห่งการเคลื่อนไหวของแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล) ในเคปทาวน์ ประเทศแอฟริกาใต้ เพื่อเผยแพร่โครงการรณรงค์ลดความรุนแรงต่อผู้หญิง

พลังให้แก่บุคคลและชุมชนผ่านการส่งเสริมความรู้และทักษะของหลักการสิทธิมนุษยชนสากลอย่างเป็นระบบ ซึ่งเป้าหมายเหล่านี้ได้มีการดำเนินการผ่านโครงการสิทธิมนุษยชนศึกษานอกห้องเรียน เช่น กลุ่มชุมชน, กลุ่มเยาวชนและสภาท้องถิ่น โครงการสิทธิมนุษยชนศึกษาภาคปฏิบัติได้ให้ความรู้กับชุมชนเกี่ยวกับสิทธิของตัวเองและสิทธิของผู้อื่น รวมทั้งได้เสริมพลังให้กับชาวบ้านในการยื่นหยัดเพื่อสิทธิของพวกเขาเอง เมล็ดพันธุ์แห่งความเปลี่ยนแปลงทางสังคมเหล่านี้ได้ส่งผลถึงการเป็นพันธมิตร

ร่วมกับหน่วยงานในระดับประเทศและระดับท้องถิ่น และยังได้แนวร่วมนักกิจกรรมผ่านการรวมพลังของเยาวชน ด้วยกระบวนการสิทธิมนุษยชนศึกษา ผู้เข้าร่วมโครงการสิทธิมนุษยชนศึกษาภาคปฏิบัติได้รับองค์ความรู้เพื่อเป็นนักขับเคลื่อนนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนให้กับตัวเองและชุมชน

'แทบทุกชุมชนที่ผู้คนตระหนักในสิทธิและความรับผิดชอบของตัวเอง และได้รายงานกรณีการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่างๆ เพื่อส่งเสียงของพวกเขามา (หรือเพื่อทำลายความเงียบ)

ผู้เข้าร่วมโครงการสิทธิมนุษยชนศึกษาภาคปฏิบัติ ประเทศแอฟริกาใต้

เพิ่มประสิทธิภาพโครงการด้วยการสร้างความร่วมมือ

พันธมิตรท้องถิ่นเป็นกุญแจสำคัญในการสร้างความสำเร็จให้โครงการสิทธิมนุษยชนศึกษาภาคปฏิบัติ เพราะส่วนหนึ่งของการดำเนินโครงการในระดับประเทศนั้น องค์การแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ได้สร้างเครือข่ายการทำงานที่เข้มแข็งกับองค์กรพัฒนาเอกชนและองค์กรชุมชน ซึ่งความร่วมมือเหล่านี้จะพัฒนาศักยภาพองค์กรภาคีในการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนศึกษาและทำงานระดับนโยบาย ประเทศภาคีได้พิจารณาว่าโครงการสิทธิมนุษยชนศึกษาภาคปฏิบัติมีอิทธิพลทางบวกต่อสิทธิมนุษยชนศึกษาและกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้ ขณะเดียวกัน องค์กรภาคีเหล่านี้ได้ช่วยหนุนเสริมเป้าหมายการทำงานของแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลในระดับรากหญ้าอีกด้วยในการทำงานร่วมกับองค์กรพัฒนาเอกชนและองค์กรชุมชน โครงการสิทธิมนุษยชนศึกษาภาคปฏิบัติได้เสริมพลังให้กับบุคคลในการยื่นหยัดเพื่อสิทธิของตนและทำงานปกป้องคุ้มครองสิทธิของผู้อื่น องค์การแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ประเทศแอฟริกาใต้ประสบความสำเร็จในการร่วมมือกับองค์กรชุมชน โดยเฉพาะการดำเนินการจัดประชุม, การรณรงค์ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนศึกษา รวมทั้งการบรรยายหัวข้อประเด็นสุขภาพในคลีนิกท้องถิ่น แกนนำของโครงการทำงานเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้หญิงและให้ความรู้เกี่ยวกับเอชไอวี/เอดส์ โดยการเข้าถึงผู้เสียหายจากกรณี

ความรุนแรงในครอบครัว, ผู้หญิงที่ตั้งครรภ์และวัยรุ่น ตัวอย่างเช่น องค์กรภาคีของโครงการในเมืองลิมาไปไป โครงการเสริมพลังผู้เสียหายโศกโยยานดูทำงานเพื่อสร้างทัศนคติในการยุติการละเมิดและกีดกันทางเพศ

องค์กรแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ประเทศมาเลเซียประสบความสำเร็จเช่นกันในการสร้างภาคีทำงานร่วมกับองค์กรพัฒนาเอกชนและองค์กรชุมชน องค์กรพันธมิตรทุกแห่งได้ร่วมกันจัดงานประชุมประจำปีเพื่อสรุปบทเรียนสิทธิมนุษยชนศึกษาและเรียนรู้ผลสำเร็จของกันและกัน

องค์กรภาคีของโครงการสิทธิมนุษยชนศึกษาภาคปฏิบัติในมาเลเซียดำเนินการฝึกอบรมในประเด็นสิทธิมนุษยชนเฉพาะทาง เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ซึ่งจัดร่วมกับศูนย์สื่อมวลชนอิสระ และการฝึกอบรม "รู้จักสิทธิของคุณ เมื่อคุณถูกจับ" โดยร่วมมือกับองค์กรเสียงชาวมาเลเซีย (Suara Rakyat Malaysia) โครงการสิทธิมนุษยชนศึกษาในมาเลเซียได้สร้างพันธมิตรที่มีความยั่งยืนซึ่งช่วยหนุนเสริมให้แกนนำสามารถขยายผลการทำงานของตนเองได้อย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ

'ฉันสังเกตได้ว่าผู้เข้าร่วมโครงการบางคนสามารถระดมกำลังในชุมชนเพื่อปฏิบัติภารกิจ และบางคนก็สามารถเป็นกระบอกเสียงพูดถึงปัญหาที่เกิดขึ้น'

ภาคีของโครงการสิทธิมนุษยชนศึกษาภาคปฏิบัติ, ประเทศมาเลเซีย

บท: การประท้วงในมาเลเซียเพื่อเรียกร้องสิทธิในการได้รับการพิจารณาคดีอย่างเป็นธรรมและการปล่อยผู้ต้องหาที่ถูกจับกุมภายใต้พระราชบัญญัติความมั่นคงภายใน
ซ้ายในหน้าตรงข้าม: นักกิจกรรมรุ่นเยาว์ของประเทศไทยรวมกันจุดเทียน

ระดมกำลังเยาวชนผ่านสิทธิมนุษยชนศึกษา

องค์การแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล สนับสนุนให้หนุ่มสาวรุ่นใหม่ยืนหยัดเพื่อสิทธิของตัวเองและร่วมมือกับกลุ่มเยาวชนอื่นๆ โครงการสิทธิมนุษยชนศึกษาภาคปฏิบัติได้ใช้การเรียนการสอนในการสนับสนุนความคิดริเริ่มด้านสิทธิมนุษยชนโดยการจัดกิจกรรมและฝึกอบรมให้กับกลุ่มเยาวชน องค์การแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ประเทศไทยได้จัดกิจกรรมสัมผัสดังกล่าวให้กับกลุ่มเยาวชนเพื่อเรียนรู้เรื่องสิทธิมนุษยชน, จัดค่ายนักกิจกรรมเพื่อให้ความรู้ถึงหลักการสิทธิมนุษยชน โดยมีการนำเสนอเรื่องราวของผู้ที่เผชิญปัญหาการละเมิดสิทธิ และยังได้ดำเนินการขึ้นเรียนสำหรับนักสิทธิมนุษยชนรุ่นเยาว์เพื่อส่งเสริมความคิดเชิงสร้างสรรค์และพัฒนาทักษะในการระดมทุน โครงการสิทธิมนุษยชนศึกษาภาคปฏิบัติในประเทศไทยได้พัฒนาทักษะการเป็นผู้นำให้แก่เยาวชนขององค์การแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ทั้งยังแสดงให้เห็นถึงก้าวสำคัญในการเสริมพลังให้กับเยาวชนในประเทศไทยเพื่อให้เยาวชนได้เข้าถึงสิทธิและสามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นในชุมชนของพวกเขาได้

สิทธิมนุษยชนศึกษาและการเสริมพลังนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางสังคม

สิทธิมนุษยชนศึกษาเป็นกุญแจสำคัญในการเปลี่ยนแปลงสังคม โครงการสิทธิมนุษยชนศึกษาภาคปฏิบัติส่งผลให้สถานการณ์สิทธิมนุษยชนพัฒนาขึ้นโดยการเสริมพลังให้บุคคลยืนหยัดเพื่อสิทธิของตน ในประเทศแอฟริกาใต้โครงการได้สร้างความรู้ความเข้าใจและสร้างการมีส่วนร่วมต่อปัญหาสิทธิมนุษยชนให้กับผู้คนที่นี่ โดยเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสิทธิสตรี, สิทธิเด็กและสิทธิของผู้ติดเชื้อและผู้ป่วยเอดส์ ซึ่งผลที่ตามมาคือ มีการรายงานสถานการณ์การละเมิดในชุมชนของตนบ่อยครั้งขึ้น

ในประเทศมาเลเซีย ประเด็นสิทธิสตรีเป็นประเด็นสำคัญของโครงการสิทธิมนุษยชนศึกษาภาคปฏิบัติ ตั้งแต่ได้เข้าร่วมโครงการ ผู้หญิงหลายต่อหลายคนลุกขึ้นเรียกร้องกรณีถูกสามีทำร้าย และผู้ปกครองหลายต่อหลายรายตัดสินใจส่งลูกสาวเขาเรียนเช่นเดียวกับที่ชุมชนมีความเข้มแข็งมากขึ้นในการรวมพลังเพื่อพูดถึงปัญหา ปัจจุบันชุมชนหลายชุมชนในมาเลเซียตระหนักว่าพวกเขามีสิทธิที่จะร้องเรียนกับสภาท้องถิ่นเกี่ยวกับการขาดระบบสาธารณสุขไปจนถึงพื้นฐานและปัญหาครัวเรือน ซึ่งโครงการสิทธิมนุษยชน

ชนศึกษาภาคปฏิบัติได้เปลี่ยนความเจ็บปวดไปสู่การจัดการกับปัญหา

'ฉันรู้ดีว่า มีบางสิ่งบางอย่างที่ไม่ถูกต้องในชุมชนของฉัน ซึ่งโครงการของแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลได้ให้องค์ความรู้ที่ฉันควรรู้ในการจัดการกับปัญหา'

ภาคีในโครงการสิทธิมนุษยชนศึกษาภาคปฏิบัติ, ประเทศไทย

'องค์กรแอมเนสตี้
ประเทศมาเลเซียได้เปลี่ยน
แปลงชีวิตของฉันอย่าง
สิ้นเชิง ฉันค้นพบว่า
ทักษะมากมายที่ฉัน
สามารถฝึกฝนและมีเครื่อง
ไม้เครื่องมือที่ฉันจะใช้
งานได้ แต่สิ่งที่สำคัญ
ที่สุดนั่นคือการที่ฉัน
สามารถช่วยเหลือผู้ที่ตก
อยู่ในความยากลำบากได้
อย่างมีประสิทธิภาพมาก
ขึ้น ฉันพบอีกด้วยว่ามี
อะไรอีกหลายอย่างที่ฉันลง
มือทำได้และแบ่งปันได้'

ภาคีในโครงการสิทธิมนุษยชนศึกษาภาคปฏิบัติ,
ประเทศมาเลเซีย

ผู้เข้าร่วมโครงการสิทธิมนุษยชนศึกษาภาคปฏิบัติเข้าร่วมการประชุมหน้าสถานทูตซิมบับเวในเมือง
พริทอเรีย ประเทศแอฟริกาใต้ เพื่อสนับสนุนนักต่อสู้ด้านสิทธิมนุษยชนในซิมบับเว

'ตอนนี้ฉันทำงานกับเด็กๆ
ในชุมชนและช่วยให้เขา
ตระหนักถึงเอชไอวี/เอดส์
ผ่านการให้การศึกษาและ
เยี่ยมบ้าน'

ภาคีในโครงการสิทธิมนุษยชนศึกษาภาคปฏิบัติ,
ประเทศแอฟริกาใต้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำคัญจากโครงการ
สิทธิมนุษยชนศึกษาภาคปฏิบัติ

- **ระลึกไว้เสมอว่า สิทธิมนุษยชนศึกษาเป็นการทำงานในระยะยาว**
สิทธิมนุษยชนศึกษามีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ, องค์ความรู้และทักษะ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ใช้เวลาและส่งผลในระยะยาว จึงไม่ควรคาดหวังผลลัพธ์ภายในชั่วคืน
- **มองหาองค์กรท้องถิ่นที่มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์เช่นเดียวกัน และร่วมมือกันเพื่อ reach out to broad-based communities.**
เมื่อองค์กรภาคประชาสังคมซึ่งมีวิธีปฏิบัติงานต่างกันร่วมมือกันในสิทธิมนุษยชนศึกษาและดำเนินงานเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนจะสามารถเข้าถึงผู้คนได้มากขึ้น ซึ่งทั้งหมดนี้ องค์กรแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลและองค์กรภาคีท้องถิ่นสามารถพัฒนาเนื้อหาสำหรับการทำงานเพื่อเข้าใจกลุ่มเป้าหมายในวงกว้างมากขึ้น

■ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเยาวชนด้วยวิธีการที่มีคุณค่า ซึ่งเยาวชนจะช่วยเพิ่มความน่าสนใจและพลังสนับสนุนต่องานรณรงค์ต่างๆ และเยาวชนยังสามารถเป็นนักสิทธิมนุษยชนที่มีพลังต่อการสร้างความเปลี่ยนแปลง
เยาวชนมีบทบาทสำคัญในการสร้างความเปลี่ยนแปลงทางสังคม เยาวชนเป็นเป้าหมายสำคัญในการสร้างทักษะความเป็นผู้นำ, เป็นนักกิจกรรมและสนับสนุนวัฒนธรรมสิทธิมนุษยชน

■ **ประยุกต์แผนยุทธศาสตร์สากลขององค์กรแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลเข้ากับความต้องการและบริบทของชุมชนเพื่อสร้างความยั่งยืน**
สำหรับการศึกษานอกระบบ วิธีการของสิทธิมนุษยชนศึกษาสามารถปรับประยุกต์ให้เข้ากับปัญหาสิทธิมนุษยชนของท้องถิ่นนั้นๆ และสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของผู้คนและชุมชน

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลเป็นขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อยุติการละเมิดสิทธิมนุษยชน ของประชาชนกว่า 2.2 ล้านคน ในประเทศและอาณาเขตกว่า 150 แห่งทั่วโลก
วิสัยทัศน์ของแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลคือ การที่มนุษย์ทุกคนสามารถใช้ชีวิตได้อย่างร่มเย็นตามที่ระบุไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและมาตรฐานสิทธิมนุษยชนสากลอื่นใด
เรามีความเป็นกลางจากรัฐบาล แนวคิดทางการเมือง ผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจและศาสนา - เราได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสมาชิกและการบริจาคจากสาธารณะ

มกราคม 2553
Index: POL 32/001/2010
Amnesty International
International Secretariat
Peter Benenson House
1 Easton Street
London WC1X 0DW
United Kingdom
www.amnesty.org